

Ημερίδα προετοιμασίας για την κατάρτιση του
Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2021-2027

ΑΘΗΝΑ 07 ΙΟΥΝΙΟΥ 2019

Η εφαρμογή των άμεσων ενισχύσεων ΚΑΠ 2014-2020

Χ. Θεοδωρίδου
Τμήμα ΚΑΠ & Ευρωπαϊκών Σχέσεων
Δ/ση Αγροτικής Πολιτικής, Τεκμηρίωσης & Διεθνών Σχέσεων, ΥπΑΑΤ

Προϋπολογισμός 2014-2020

Άμεσες ενισχύσεις: 14,833 δις €, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής ενίσχυσης στο βαμβάκι (187 εκ. € ετησίως)

Αγροτική Ανάπτυξη: 4,195 δις €

ΚΟΑ: 433 εκ. €

Σύνολο: 19,779 δις €

Καθαρά ανώτατα όρια άμεσων ενισχύσεων 2015-2020: περίπου 2,1 δις € ετησίως (Παράρτημα ΙΙΙ, Καν. 1307/2013)

Βασική ενίσχυση & εθνικό απόθεμα	58%	1,1 δις €
Πρασίνισμα	30%	570 εκ. €
Ενίσχυση νέων γεωργών	2%	38 εκ. €
Συνδεδεμένες ενισχύσεις	•Έως 8% μέχρι το 2016 •Επιπλέον 2% για πρωτεϊνούχες καλλιέργειες, από το 2017 και εφεξής	153-180 εκ. €
Μεταφορά πόρων στον Πυλώνα ΙΙ	5% για τις Π.Φ.Π.	96 εκ. €
Ειδική ενίσχυση στο βαμβάκι		187 εκ. €

-Μείωση της βασικής ενίσχυσης κατά 100% από το ποσό των 150.000€ και άνω (capping)

Κατανομή άμεσων ενισχύσεων ανά κατηγορία οικονομικού μεγέθους εκμεταλλεύσεων και τεχνοοικονομικού προσανατολισμού

- Οι κατηγορίες παρά πολύ μικρού και πολύ μικρού οικονομικού μεγέθους (ΤΑΠ έως 8.000€), που αποτελούν το 64,4% των εκμετ/σεων, εισπράττουν το 26,6% των άμεσων ενισχύσεων
- Οι κατηγορίες μικρού και μεσαίου οικονομικού μεγέθους (ΤΑΠ από 8.000-25.000€ & από 25.000-50.000€), που αποτελούν το 32,3% των εκμετ/σεων, εισπράττουν το 54,8% των άμεσων ενισχύσεων
- Οι κατηγορίες μεγάλου, πολύ μεγάλου και πάρα πολύ μεγάλου οικονομικού μεγέθους (ΤΑΠ άνω 50.000€), που αποτελούν το 3,2% των εκμετ/σεων, εισπράττουν το 18,5% των άμεσων ενισχύσεων
- Η συμβολή των άμεσων ενισχύσεων στο γεωργικό οικογενειακό εισόδημα κατά μέσο όρο ανέρχεται σε 53%.

Πίνακας Γεωργικού Οικογενειακού Εισοδήματος και Άμεσων Ενισχύσεων των Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων στις κλάσεις των Οικονομικών Μεγεθών 2015

Κλάσεις Οικονομικού Μεγέθους (ES6)	Γεωργικό Οικογενειακό Εισόδημα (€)	Άμεσες Ενισχύσεις (€)	% Άμεσες Ενισχύσεις / Γεωργικό Οικογενειακό Εισόδημα
2.000 - <8.000 EUR	4.049	2.256	55,72%
8.000 - <25.000 EUR	9.279	5.036	54,27%
25.000 - <50.000 EUR	19.950	11.198	56,13%
50.000 - <100.000 EUR	34.166	17.095	50,04%
100.000 - <500.000 EUR	60.377	27.288	45,20%
>500.000 EUR	-	-	-
Σύνολο	11.590	6.152	53,08%

Πηγή: ΔΙΓΕΛΠ, FADN, RICA

Ορισμός ενεργού γεωργού

- ✓ Γεωργοί που έλαβαν κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος άμεσες ενισχύσεις έως 5.000€
- ✓ Γεωργοί που έλαβαν άμεσες ενισχύσεις άνω των 5.000€, εφόσον αποδεικνύουν ότι το ετήσιο ποσό των άμεσων ενισχύσεών τους αποτελεί τουλάχιστον το 5% των συνολικών εσόδων τους που αποκτήθηκαν από μη γεωργικές δραστηριότητες κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος
- ✓ Γεωργοί που έλαβαν για το προηγούμενο οικονομικό έτος άμεσες ενισχύσεις άνω των 5.000 €, και εκμεταλλεύονται μη γεωργικές επιχ/σεις της αρνητικής λίστας (πχ. αερολιμένες, γήπεδα κ.α.), εφόσον αποδεικνύουν ότι το ετήσιο ποσό των άμεσων ενισχύσεων είναι τουλάχιστον το 5% των συνολικών εσόδων από μη γεωργικές δραστηριότητες, ή ότι οι γεωργικές τους δραστηριότητες δεν είναι ασήμαντες ή ότι ο κύριος επιχειρηματικός ή εταιρικός σκοπός τους συνίσταται στην άσκηση γεωργικής δραστηριότητας.
- ❖ *Κατάργηση ελέγχου αρνητικής λίστας από το 2018 (Omnibus)*

Εφαρμογή του «ενεργού γεωργού»

	2015	2016	2017	2018
Σύνολο αιτήσεων	719.522	691.659	656.172	649.320
Άμεσες ενισχύσεις κάτω από 5.000€ -Ενεργοί	596.862	576.808	541.548	532.084
Άμεσες ενισχύσεις πάνω από 5.000€ -ενεργοί	120.204	113.004	109.372	111.718
Άμεσες ενισχύσεις πάνω από 5.000€ - Μη ενεργοί	239	202	64	164
Αρνητική λίστα	30	52	41	96
Αρνητική λίστα-Μη ενεργοί	3	1	0	

Καθεστώς βασικής ενίσχυσης

➤ Στήριζεται σε δικαιώματα ενίσχυσης που ενεργοποιούνται σε επιλέξιμη έκταση, αποσυνδεδεμένο από την παραγωγή

➤ Πρώτη κατανομή δικαιωμάτων, 2015

➤ Επιλογές σύμφωνα με τον Καν. 1307/13:

- Ενιαία τιμή μονάδας για όλα τα Δ.Ε. από το 2015
- Πλήρη σύγκλιση της τιμής μονάδας όλων των Δ.Ε. μέχρι το 2019 (σταδιακή, με στόχο ενιαία τιμή μονάδας το 2019 το αργότερο)
- Μερική σύγκλιση έως το 2019

➤ Ελλάδα: Μερική σύγκλιση σε πέντε ισόποσα βήματα από το 2015 έως το 2019, ανά περιφέρεια

➤ Εφόσον η Αρχική Μοναδιαία Αξία Δικαιώματος (ΑΜΑΔ) είναι κατώτερη του 90% του μέσου περιφερειακού όρου, θα αυξάνεται ως το 2019, προκειμένου να καλυφθεί το 1/3 της διαφοράς με το 90% και να προσεγγίσει το 60% του εθνικού μέσου όρου. Εφόσον η ΑΜΑΔ είναι ανώτερη του 100% του μέσου περιφερειακού όρου, θα μειώνεται το μέγιστο κατά 30%

Καθεστώς βασικής ενίσχυσης

- Τρεις περιφέρειες: Βοσκότοποι, αρόσιμες εκτάσεις και μόνιμες καλλιέργειες
- Κατανομή πόρων (βασική ενίσχυση & πρασίνισμα):
  - 25% για την περιφέρεια βοσκοτόπων
  - 47% για την περιφέρεια αρόσιμων εκτάσεων και
  - 28% για την περιφέρεια μονίμων καλλιεργειών (δενδρώνες & αμπελώνες)

Λόγοι διαφοροποίησης των ποσοστών:

-βοσκότοποι δημόσιοι, με χαμηλό ενοίκιο

-αρόσιμες εκτάσεις και μόνιμες καλλιέργειες λόγω μεγαλύτερης παραγωγικότητας

-υψηλότερη αξία γης, μεγαλύτερο επενδυμένο κεφάλαιο

Καθεστώς βασικής ενίσχυσης

- Παρατηρούνται μεγάλες διαφορές στην αξία των Δ.Ε. εντός των ίδιων περιφερειών αλλά και στο ίδιο ΤΟΠ, λόγω ιστορικού μοντέλου και εφαρμογής της προστασίας του 30%.
- Η εσωτερική σύγκλιση επηρεάζει κυρίως τις εκμετ/σεις πάρα πολύ μικρού οικονομικού μεγέθους και των τριών αγρονομικών περιφερειών
- Έως το 2019, εκτιμάται ότι θα υπάρξει μείωση της μέσης βασικής ενίσχυσης κατά 5% σε όλες τις εκμεταλλεύσεις, πλην των εκμεταλλεύσεων με ΤΑΠ άνω των 500.000€ (0,3% των εκμεταλλεύσεων) όπου θα σημειωθεί αύξηση των ενισχύσεών τους κατά 8%

Καθεστώς βασικής ενίσχυσης στα άλλα κ-μ

- 18 κ-μ εφαρμόζουν τα Δ.Ε. (EL, DE, ES, FR, FI, UK, MT, NT, AT, BE, DK, IE, HR, LU, PT, SI, SE, IT)
- 6 από αυτά σε περιφερειακό επίπεδο
- Ισπανία βάσει αγρονομικών κριτηρίων & διοικητικών περιφερειών (50)
- MT, FR-Corsica, UK-England: πλήρη σύγκλιση Δ.Ε. από το 2015
- DE: πλήρη σύγκλιση Δ.Ε. ανά διοικητική περιφέρεια το 2015 και πλήρη σύγκλιση σε εθνικό επίπεδο το 2019
- NT, AT, FI, UK-Scotland, UK-Wales: πλήρη σύγκλιση το 2019
- BE-Flandres, BE-Wallonia, DK, IE, ES, FR-continental, HR, IT, LU, PT, SI, SE, UK-Northern Ireland (& EL): μερική σύγκλιση έως το 2019, εκ των οποίων η Σουηδία θα οδηγηθεί σε πλήρη σύγκλιση το 2020.

Εθνικό απόθεμα

- Γραμμική ποσοστιαία μείωση του ανώτατου ορίου του Κ.Β.Ε. έως 3%
- Χορήγηση δικαιωμάτων κατά προτεραιότητα σε νέους γεωργούς και νεοεισερχόμενους
- Αύξηση της αξίας των δικαιωμάτων τους έως τη μέση περιφερειακή αξία
- Αντιμετώπιση διαφόρων περιπτώσεων (ανωτέρα βία, αντιστάθμιση σε ειδικά μειονεκτήματα, κ.α.)
- Δυνατότητα αναπλήρωσης αποθέματος, όταν οι πόροι δεν επαρκούν

Περιφέρεια ΔΒΕ	Αξία Περιφερειακού Μέσου Όρου 2015 (σε €)	Αξία Περιφερειακού Μέσου Όρου 2017 (σε €)	Αξία Περιφερειακού Μέσου Όρου 2018 (σε €)
Βοσκότοποι	258,337	235,156	220,560
Αρόσιμες	314,492	289,779	277,976
Δενδρώνες	385,913	354,187	338,187

Πορεία υλοποίησης του εθνικού αποθέματος

Έτος ενίσχυσης	Αριθμός νέων & νεοεισερχομένων	Ποσό (σε €)
2015	46.000	63 εκ.
2017	45.000	36 εκ.
2018	26.700	18 εκ.

Πρασίνισμα

➤Χορηγείται σε όσους δικαιούνται βασική ενίσχυση

Υποχρεώσεις:

➤Διαφοροποίηση των καλλιεργειών για αρόσιμες εκτάσεις άνω των 10 εκταρίων (τουλάχιστον 2 καλλιέργειες) και άνω των 30 εκταρίων (τουλάχιστον 3 καλλιέργειες)

➤Περιοχές οικολογικής εστίασης τουλάχιστον 5% όταν η αρόσιμη γη μιας εκμετ/σης είναι άνω των 15 εκταρίων (πχ. δενδροστοιχίες, αγρανάπαυση, ζώνες ανάσχεσης, ψυχανθή, χαντάκια/υδατορεματα)

➤Διατήρηση αναλογίας μονίμων βοσκοτόπων

Ενίσχυση σε γεωργούς νεαρής ηλικίας

- Γεωργοί έως 40 ετών που δημιουργούν γεωργική εκμετάλλευση για πρώτη φορά και είναι επικεφαλής της εκμετάλλευσης ή έχουν εγκατασταθεί εντός των 5 ετών που προηγούνται της πρώτης υποβολής αίτησης ενίσχυσης
- Ενίσχυση έως 25 εκτάρια
- Μέγιστη χρονική περίοδος ενίσχυσης, 5 έτη
- Ενίσχυση: Αύξηση κατά 25% της μέσης αξίας των δικαιωμάτων που έχουν ενεργοποιήσει
- Από το 2018 και μετά, αύξηση της ενίσχυσης από 25-50% (κανονισμός Omnibus)

Πορεία υλοποίησης της ενίσχυσης για νέους γεωργούς

Έτος ενίσχυσης	Αριθμός δικαιούχων	Ποσό (σε €)
2015	39.000	15 εκ.
2016	41.000	15,7 εκ.
2017	57.500	22 εκ.
2018	71.500	30 εκ.

Μικρο-καλλιεργητές

- Προαιρετικό και απλουστευμένο καθεστώς
- Δικαιούχοι λαμβάνουν άμεσες ενισχύσεις έως 1.250 €
- Αυτόματη ένταξη στο καθεστώς, το 2015
- Δυνατότητα αποχώρησης από το καθεστώς, χωρίς δυνατότητα επανένταξης
- Εξαίρεση από τις υποχρεώσεις του πρασινίσματος και απαλλαγή από τις διοικητικές ποινές της πολλαπλής συμμόρφωσης

Πορεία υλοποίησης καθεστώτος μικρο-καλλιεργητών

Έτος	Αριθμός δικαιούχων	Ποσό (σε €)
2015	288.000	178 εκ.
2016	230.000	134 εκ.
2017	165.000	94 εκ.
2018	144.500	79 εκ.

Προαιρετική συνδεδεμένη ενίσχυση

- Καθεστώς περιορισμού της παραγωγής/ετήσια ενίσχυση βάσει καθορισμένων εκτάσεων, ετήσιων αποδόσεων ή αριθμού ζώων, τήρηση ανώτατων δημοσιονομικών ορίων
- Στόχος: στήριξη τομέων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες και είναι σημαντικοί για οικονομικούς, κοινωνικούς και/ή περιβαλλοντικούς λόγους

Τομείς/προϊόντα

- 2015-2016: ρύζι, σκληρός σίτος, σπόροι σποράς, όσπρια για ανθρώπινη κατανάλωση, ροδάκινα προς χυμοποίηση, πορτοκάλια προς χυμοποίηση, βιομηχανική τομάτα, ζαχαρότευτλα, σπαράγγια, αιγοπρόβατα ορεινά, αιγοπρόβατα πεδινά, βοοειδή, αιγοπρόβατα και βοοειδή χωρίς γη (πρώην ειδικά δικαιώματα), σηροτροφία, πρωτεϊνούχα κτηνοτροφικά ψυχανθή (σύνολο 16)
- 2017: Προσθήκη κορινθιακής σταφίδας, καρπών με κέλυφος, μήλων, πρωτεϊνούχων σανοδοτικών (μηδική, τριφύλλι)

Πορεία υλοποίησης των συνδεδεμένων ενισχύσεων

Έτος	Προϋπολογισμός (σε €)	Ποσό (σε €)
2015	141,6 εκ.	81 εκ.
2016	148,4 εκ.	87 εκ.
2017	186 εκ.	166,5 εκ.
2018	184 εκ.	151,3 εκ.

Πορεία υλοποίησης των συνδεδεμένων ενισχύσεων

➤ Υπό-εκτελεσμένα μέτρα:

- Ροδάκινα προς χυμοποίηση, Πορτοκάλια προς χυμοποίηση, Ζαχαρότευτλα

➤ Υπερ-εκτελεσμένα μέτρα:

- Σανοδοτικά ψυχανθή, Πρωτεϊνούχα κτηνοτροφικά ψυχανθή, Όσπρια για ανθρώπινη κατανάλωση, Σπόροι σποράς

➤ Τροποποιήσεις μέτρων 2016 & 2018:

- Μειώσεις προϋπολογισμών, κριτηρίων επιλεξιμότητας, εκτάσεων αναφοράς
- Μείωση προϋπολογισμού ζαχαρότευτλων και πορτοκαλιών προς χυμοποίηση
- Αύξηση προϋπολογισμού για τα αιγοπρόβατα

Αξιοποίηση της εμπειρίας ενόψει της προετοιμασίας & εφαρμογής της ΚΑΠ 2021-2027

- ▶ Ποια είναι τα μηνύματα που λάβαμε;
- ▶ Πως θα αξιοποιήσουμε την εμπειρία που αποκτήσαμε;
- ▶ Μπορεί να υπηρετήσει την προσπάθεια για να επιτύχουμε τους φιλόδοξους στόχους της νέας ΚΑΠ αλλά και την εθνική στρατηγική για έναν αποδοτικό, ανθεκτικό και ανταγωνιστικό αγροτικό τομέα;

Ημερίδα προετοιμασίας για την κατάρτιση
του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2021-2027

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας

Χρύσα Θεοδωρίδου
Τμήμα ΚΑΠ & Ευρωπαϊκών Σχέσεων
Δ/ση Αγροτικής Πολιτικής, Τεκμηρίωσης
& Διεθνών Σχέσεων, ΥΠΑΑΤ
E-mail: ctheodoridou@minagric.gr

